

6. uge

Abrahams efterkommere

"Men I er en udvalgt slægt, et kongeligt præsteskab, et helligt folk, et ejendomsfolk, for at I skal forkynde hans guddomsagt, han, som kaldte jer ud af mørket til sit underfulde lys" 1 Pet 2,9.

Hovedtanke

Ved Jesus Kristus er alle troende Abrahams efterkommere. Det betyder velsignelser og forpligtelser på samme tid.

Introduktion

Beskæftigelsen med dette emne er ikke kun slægtsforskning og heller ikke blot en teoretisk leg. Det er værd at betragte dette tema fra et personligt og sjælesørgisk synspunkt. Vi bliver opmærksom på yderligere vigtige dimensioner, der har vidtrækkende virkninger på folkeslagene og religionernes indbyrdes forhold. "Ingen fred blandt nationerne uden fred blandt religionerne" (Hans Küng, forfatter og katolsk teolog).

- Er alle tre "abrahamitiske religioner" retmæssige arvinger?
- Er "mission blandt jøder" en del af missionsbefalingen, eller skal den afvises?
- Er kunstaktionen "Engel der Kulturen" (Kulturernes engel), som sætter de tre monoteistiske religioner i perspektiv, rimelig (se de.wikipedia.org/wiki/Engel_der_Kulturen)?

Et centralt skriftsted er i den sammenhæng Gal 3,29: "Hører I Kristus til, er I også Abrahams afkom, arvinger i kraft af Guds løfte." Her er der ikke tale om frie hænder til at dyrke frelsesegoisme, for Kristus har hele verden for øje. I ham er vi ophøjet, og dermed har vi fået ansvar og forpligtelser: "Hvad du har arvet af dine fædre, skal du selv erhverve for ret at besidde det" (Goethe).

Oversigt

Søndag	Udvalgt	5 Mos 7,6-8
Mandag	Forjætted	Hebr 11,8-10; 13-16
Tirsdag	Ansvarlig	5 Mos 7,9-12
Onsdag	Ydmyg	Sef 3,11-13
Torsdag	Arveberettiget	Gal 3,26-29; Rom 8,17; Ef 3,6
Fredag	Givet fuldmagt	1 Pet 2,9-10

Udvalgt

5 Mos 7,6-8

Hvad havde Gud udvalgt Israels folk til?

At være udvalgt af Gud! – Hvordan påvirker den viden mig?

Forståelse

I Moses' store tale er selvtilliden af en stor nation, der mener at spille en rolle i historien, helt fraværende. Israel var hverken mægtig eller rig. Folket var ikke andet end en skare bortløbne slaver, der havde kæmpet i årtier for at overleve og ikke var velkommen nogen steder. Og de spørgsmål, der tynger, er: Hvem er vi egentlig? Hvad binder os sammen? Hvad er meningen med alt dette?

Så kommer trøsten: Gud holder sine løfter. Hans pagt, der er indgået med Israels fædre, står til troende. Guds kærlighed er det eneste motiv for hans valg. Hans kærlighed er ikke på udkig efter det særlige. Den gør mennesket til noget særligt.

Jesus har netop inkluderet de udstødte, synderne og hedningene i skaren af udvalgte. Gennem ham kom Abrahams velsignelse, der skulle overskride alle grænser, til fuldendelse (1 Mos 12,3b).

Anvendelse

I tider, hvor vi

... belastes af vores skyld,
 ... martres af tvivl på os selv og
 ... frelsesvisheden svinder,

bør vi minde os selv om, at Gud vælger det svage. Vi er ikke for ringe i hans øjne.

"Vil du have vished, om du er udvalgt? Så se på dig selv i Jesus Kristus! For alle, der i troen har en sand forbindelse til Jesus Kristus, kan være helt sikker på, at de er udvalgt af Gud og hører til hans børn" (Johannes Calvin, *Von der ewigen Erwählung Gottes*, Calvin-Studienausgabe Band 4, Neukirchen-Vluyn 2002, 142).

Refleksion

Ja, døbt det er jeg i dit navn
 Gud Fader, Søn og Helligånd.
 Som arving er jeg i din favn,
 velsignes af en kærlig hånd.
 (Tysk salmebog, ghs 178,1)

Forjættet

Hebr 11,8-16

Hvad kvalificerede Abraham til at blive troens far?

I hvilken situation er jeg blevet opmuntret af et guddommeligt løfte?

Forståelse

I tro flytter Abraham fra sit hjemland og lever som fremmed i løfternes land. "Indtoget i det lovede land er ingen afslutning, ingen ende på prøvetiden og ophør af fristelser. Tværtimod forlanger den nye situation ny tro og ny lydighed. Patriarkernes faktuelle liv står altså i modsætning til de modtagne løfter. Også deres tro er rettet mod det usynlige og den kommende verden" (Otto Michel, *Der Brief an die Hebräer*, Göttingen 1957, 260).

Jesu menighed overtager Abrahams åndelige arv. Den er klar over, at alt på denne skønne jord blot er til låns (Heinz Schenk). "... for her har vi ikke en by, der består, men vi søger frem til den, der skal komme" (Hebr 13,14). Det er ikke en angstfyldt fortvivlet søgen efter et luftkastel. Guds løfter står til troende: Det ny Jerusalem er historiens reelle mål (Åb 21 til 22).

Anvendelse

Troen bor i telt i forventningen om Guds stad.

En turist ville overnatte nogle dage i et kloster. Han var forundret over værelsernes beskedne indretning. Han spurgte en munk, hvor alle møblerne mon var. Munken spurgte tilbage: "Og hvor har De Deres?" – "Jeg har ikke brug for nogen," svarede gæsten, "jeg er jo blot på gennemrejse." – "Det er vi også," sagde munken.

Refleksion

"Vi bygger i beton og sten og er dog bare gæster. Hvor i evighed vi fester, vi bygger kun så lidt." (Husinskription)

Ansvarlig

5 Mos 7,9-12

Hvilket ansvar indebærer udvælgelsen?

Er udvælgelsen snarere en belastning end en aflastning?

Forståelse

"Budskabet om Guds kærlighed, der går forud for alle menneskelige bestræbelser, kommer i Det Gamle Testamente især her tydeligt til udtryk. Forholdet mellem barmhjertighed og straffende retfærdighed forskydes endnu klarere til fordel for barmhjertighed sammenlignet med 5,9-10 (2 Mos 20,5-6): Kun den person, der gengælder Guds kærlighed med had, får den guddommelige gengældelse at mærke, og ikke hele familien i fire led" (SEB 226).

Moses minder i sin tale om, at det at være udvalgt og elsket er begyndelsen til en livsvarig relation. Det er en pagt baseret på gensidighed. Israel oplevede gang på gang, at det bevarede friheden, når det tog vare på relationen. Hvor den løsnedes, var man hurtigt til at dyrke afguderne. En jødisk lærd udtalte engang: "Når Gud ikke er den, vi adlyder, så er det mennesker. Hvorfor skulle vi dog være trælles træl?"

Anvendelse

"Det er ikke jer, der har udvalgt mig, men mig, der har udvalgt jer" (Joh 15,16). Den nåde, det er at blive elsket, søger sin genklang i os. Gud udvælger os og venter på vores: "Ja, jeg tager imod valget."

Rabbien bad: "Kære Gud, jeg er taknemmelig for, at vi er det udvalgte folk. Men kunne du ikke godt udvælge et andet?" Hvad ligger der i denne jødiske anekdote?

Refleksion

En kendt plakat af kunstneren Gernot Brandt, Berlin, viser en inverteret sort-hvid-grafik af et menneske, der bærer en hest og påskriften "Ist dein Glaube eine Last?" (Er din tro en byrde?). Omvendt kunne man spørge: Hvem bærer hvem?

I den forbindelse kunne man også have glæde af at læse Margaret Fishback Powers digt "Fodspor i sandet". På grund af stramme regler om copyright er det ikke muligt at gengive uddrag af digtet, men det kan ses på: prorex.dk/shop/1691-livsberetninger/18529-fodspor-i-sandet

Ydmyg

Sef 3,11-13

Hvordan beskrives "resten"?

Hvilke følelser vækker udtrykket "resten"?

Forståelse

Gud vil også udvirke en grundlæggende forvandling af Jerusalem og Juda. Jerusalem bliver gennem den tilsagte dom befriet for en korrupt ledelsesklige. Ingen skal mere forfordes og udskammes af disse menneskers praleri. Der bliver et ydmygt og svagt folk tilbage, en rest (2,3), der også omtales i Esajas' Bog (3,14-15; 10,1-2; 11,4). Det er denne "rest", som Gud tager en ny begyndelse med (sml. Es 10,20; 57,15; Zak 13,8-9). Med dette tilsagn om frelse til de ydmyge og svage og løftet om, at fundamentet til et nyt gudsfolk skal lægges med dem, viser Sefanias' budskab hen til grundlæggende indhold i Det Nye Testaments forkyndelse (iflg. SEB 1127).

Gennem årtusinder har det aldrig drejet sig om et navnefællesskab med den "rigtige" gruppe og den blotte accept af teologiske sandheder, når det handler om "resten", men om et personligt forhold til Gud.

Anvendelse

En væsentlig egenskab ved "resten" er ydmyghed. I stedet for at gruble og diskutere om, hvem der måtte tilhøre resten, er Abrahams arvtagere opfordret til at øve sig i ydmyghed. Læremesteren og forbilledet er Abrahams sande afkom, Jesus Kristus (Matt 11,29).

Refleksion

"Kirkerne bør lære ydmyghed, som de underviser i ydmyghed"
(Georg Bernhard Shaw).

"MENNESKE GERNE MED STORT
gud gerne med småt"
(Kurt Marti, schweizisk teolog og digter)

Arveberettiget

Gal 3,26-29
Rom 8,17
Ef 3,6

Hvordan bliver en kristen til Abrahams efterkommer?

Hvilke konsekvenser indebærer det at være blevet medarving?

Forståelse

Kristne bliver til Guds børn, fordi de i dåben bliver "neddøbt i Kristus" (ordret) og Kristus omslutter dem helt – som et klæde omslutter os. Ved Kristus bliver den troende parthaver i en pagt, som Gud har indgået med Israels stamfar. Herkomst og ejendom er uden betydning. Den nye identitet ligger i Kristus. Gennem barnekåret hos Gud modtager den kristne Abrahams arv og bliver omsluttet af løftet.

Når alt kommer til alt, er der to punkter, hvor Guds kærlighed til mennesket virkelig bliver synligt: i den frie udvælgelse af Abraham og Israel og i den lige så betingelsesløse udvælgelse gennem Kristus. Disse to punkter er det, der udgør substansen af den bibelske religion (ifølge Klaus Berger: Kommentar zum Neuen Testament, Gütersloh 2011, 538).

Anvendelse

"I øvrigt mener jeg: måtte Gud beskytte os på den lange vej til forsoningen ... måtte han give os evnen til fortsat at tro på sin verden, som ikke er af vores verden ... måtte han give os frihedens og fantasiens vinger til at forvandle fjender til venner. Langsomt bør han slukke alle vores fordomme, langsomt, for vi sidder i dem til op over begge ører. Måtte han af sin mangfoldighed give os et gran af sit storsind og ikke føre os til hårløverier, snæversyn og åndelig nød" (Hanns Dieter Hüscher, *Das Schwere leicht gesagt*, Freiburg 2018, 146f.).

Refleksion

Gud overvinder det, der adskiller. Med ham kan jeg springe over mure (Sl 18,30). "Det afgørende skridt i et menneskes liv er springet over sin egen skygge" (Ernst Ferstl, østrigsk lærer og forfatter). Hvor er det lykkedes for mig?

Givet fuldmagt

1 Pet 2,9-10

Hvad er den troendes gave og opgave?

Hvilke af Guds velgerninger kan jeg fortælle om?

De samme æresbetegnelser, som Israel fik, tildeles dem, "der blev genfødt i Kristus ved Guds levende ord ... De er den udvalgte slægt, det kongelige præsteskab, det hellige folk og ejendomsfolket. De er alt dette, dog ikke på grund af egne fortrin, men alene af nådens under, hvor Gud svarende til Hos 2,5 gjorde dem, der ikke var hans folk til sit folk" (SEB 1788).

Kaldelsen ud af det gudsfjerne mørke bliver til kaldet til at bevidne Guds nærværs forunderlige lys. Guds velgerninger er ifølge grundteksten magtfulde frelsesgerninger. Når vi taler om Gud, vil vi vidne om, hvad Gud har gjort. Vi er kaldet til at love og prise hans herlighed (Ef 1,14).

Det er vores opgave at prise Gud. Når jeg nu ikke er i stand til at prise Gud? Har jeg så fejlet i opgaven? Afskediges jeg så uden varsel? I denne situation kan andres erfaringer hjælpe med til at genvinde mælet til at lovprise.

"Efter min morgenlige
tur over Salmernes bro
snurrer jeg ej mere
om mig selv.
Jeg indånder de gamle
frelserord i min
dagsangst
og er ved godt mod."
(Wilhelm Bruners, præst i Aachen)

Spørgsmål til drøftelse

- 1 **Hvilke fordele og ulemper kan det have at være arving?**
Hvilken betydning har det at være Abrahams efterkommer?
- 2 5 Mos 7,6-12
Hvad er konsekvensen af at være udvalgt af Gud?

"Kære Gud, jeg er taknemmelig for, at vi er det udvalgte folk.
Men kunne du ikke godt udvælge et andet?"

Hvad siger disse ord?
- 3 Gal 3,26-29
"Jeg er døbt" (Martin Luther). I hvilken kritisk situation har mindet om jeres dåb hjulpet jer?

Hvordan kan vi på værdig vis forvalte Abrahams arv?
- 4 Hebr 11,8-16
I hvor høj grad kan det fremadrettede blik på Guds stad hjælpe til at klare aktuelle udfordringer?
- 5 1 Pet 2,9-10
Hvilke velgerninger, som Gud har gjort, kan vi fortælle om?